

Tygodnik Gospodarczy

Rok IV

Poznań, dnia 17 kwietnia 1948

Nr 16

TREŚĆ: Ziemie Odzyskane w planie inwestycyjnym 1948 r. — Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym (str. 170) — Wyjaśnienia w sprawach skarbowych (str. 171) — Wiadomości skarbowe (str. 174) — Sprzedaż detaliczna truczna na Ziemiach Zachodnich R. P. (str. 176) — Komunikaty i handel zagraniczny (str. 178) — Kartoteka.

Ziemie Odzyskane w planie inwestycyjnym 1948 r.

Wzajemne oddziaływanie ziem dawnych i Ziem Odzyskanych na ogólny rozwój ekonomiczny naszego Państwa opiera się na osiągnięciu pełnego scalenia gospodarczego tych terenów. Po przebyciu pierwszego okresu utrwalania polskości na Ziemiach Odzyskanych, w którym na pierwszy plan wysuwały się momenty natury politycznej i zagospodarowania się, nadszedł okres planowego wprowadzenia w czyn na dłuższą metę celów gospodarczych i społecznych. W ogromnych zadaniach, które Narodowy Plan Gospodarczy nakreśla na rok 1948, wszystkie dziedziny życia gospodarczego Z. O. znalazły należyty wyraz; uwzględniono również w wysokiej mierze potrzeby inwestycyjne tych ziem.

W ogólnej sumie inwestycji państwowych oraz inwestycji kontrolowanych przez Państwo, ustalonej w planie na 1948 rok na przeszło 193 miliardy złotych, przewiduje się inwestycje na ziemiach dawnych w wysokości 125 miliardów zł, na Ziemiach Odzyskanych ok. 65 miliardów zł oraz nie zlokalizowane (rezerwy) ok. 3 miliardów zł. Udział Z. O. wynosi więc 52% sum przewidzianych dla ziem dawnych albo prawie 35% ogólnej kwoty inwestycji (nie uwzględniając rezerwy planu).

Zamierzenia Rządu osiągnięcia w rolnictwie przy sprzyjających warunkach klimatycznych wzrostu produkcji roślinnej o ok. 25% i produkcji zwierzęcej o ok. 10% znalazły swe odbicie również w planie inwestycyjnym dla Z. O., w którym przewidziane nakłady Ministerstwa Rolnictwa i R. R. wynoszą 10,6 miliarda złotych, tj. przeszło 200% sum przewidzianych na te same cele dla ziem dawnych oraz przeszło 3 miliardy złotych również na te same cele — dla resortów Ministerstwa Z. O.

Objęte planem roku bieżącego inwestycje na Z. O. wynoszą dla Ministerstwa: Przemysłu i H.: 18,2, Komunikacji: 12,2, Odbudowy: 11,9, Żeglugi: 4,5 miliarda zł, dla pozostałych ministerstw: 3,7 miliarda zł; dla spółdzielczości oraz prywatnego przemysłu, handlu i rzemiosła: 0,8 miliarda zł. Należyte zrozumienie potrzeb Ziem Odzyskanych uwidacznia się przy porównaniu sum ustalonych na inwestycje tych terenów z sumami przewidzianymi na te cele dla ziem dawnych, Z. O. inwestować bowiem będą w resorcie Ministerstwa: Przemysłu i H.: 37%, Komunikacji: 50%, Odbudowy: 40%, Żeglugi: 75%, Oświaty, Pracy i O. S. oraz Zdrowia łącznie 42%, Leśnictwa: 44%, Poczty i Telegrafów 46% — sum przewidzianych dla ziem dawnych.

Na odcinku spółdzielczości przeznaczono 639 milionów złotych, na odcinku prywatnego przemysłu, handlu i rzemiosła zaś 147 milionów złotych na inwestycje na Ziemiach Odzyskanych. Inwestycje spółdzielczości w sumie 639 mil. (w tym 251 mil. zł ze środków własnych) przewidują dla „Społem” 232, dla Spółdzielni Pracy 31, dla innych spółdzielni 244, dla Samopomocy Chłopskiej 131 milionów zł.

W inwestycjach prywatnej inicjatywy na Z. O. w wysokości 147 mil. zł (w tym 43 mil. zł środków własnych) udział biorą przedsiębiorstwa zrzeszone w izbach przemysłowo-handlowych w sumie 78 mil. zł, które dzielą się na poszczególne grupy, jak następuje: przemysł metalowy 18, chemiczny 11, spożywczy 10, drzewny 12, budowlany i instalacyjny 9, papierniczy 3, mineralny 3, włókienniczy 2, transportowy, handel i usługi oraz różne 10 mil. zł. Na nowe inwestycje przewidziano z tych sum ogółem 56, na odbudowę i renowację 22 miliony złotych.

Zwiedzajcie

„XXI Międzynarodowe Targi Poznańskie” 24. 4. — 9. 5. 1948 r.
największą manifestację gospodarczą Polski
 w drodze powrotnej 66% zniżki kolejowej, 10% zniżki „Lotu”.

Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym

1. Uwagi wstępne

Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym uregulowane jest rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z r. 1934 (Dz. Ust. Nr 86, poz. 776), które zostało częściowo zmienione w r. 1939 (Dz. Ust. Nr 31, pozycja 205).

Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym wskazuje nam sposób postępowania przy wywłaszczeniu oraz ustalaniu odszkodowania, które należy wypłacić osobie pozbawionej prawa własności oraz innym osobom, które ponoszą straty skutkiem wywłaszczenia. Ma ono zastosowanie do tych wypadków, w których ustawy szczególne, przewidujące wywłaszczenie, nie określają trybu postępowania oraz odszkodowania. Nie będzie więc ono miało zastosowania np. do ustawy o reformie rolnej z r. 1944 ani do ustawy o przejmowaniu na własność Państwa większych przedsiębiorstw z roku 1946, gdyż ustawy te albo przepisy wykonawcze do tych ustaw, przewidują odrębny i specjalnie uregulowany sposób postępowania wywłaszczeniowego oraz odszkodowania. Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym, które jest celem niniejszego artykułu, będzie miało natomiast zastosowanie do innych ustaw, które przewidują możliwość wywłaszczenia w interesie publicznym.

Art. 99 Konstytucji z r. 1921 postanawia, że Rzeczposp. Polska uznaje własność oraz poręcza wszystkim mieszkańcom, instytucjom i społecznościom ochronę ich mienia, a dopuszcza tylko w wypadkach ustawą przewidzianych zniesienie lub ograniczenie własności czy to osobistej, czy to zbiorowej, ze względów wyższej użyteczności, za odszkodowaniem. Podobną zasadę spotykamy w prawie o postępowaniu wywłaszczeniowym, które postanawia, że wywłaszczenie jest dopuszczalne wyłącznie ze względów wyższej użyteczności, za odszkodowaniem, w przypadkach, w których przepis prawa przewiduje możliwość wywłaszczenia. Muszą więc istnieć: a) względy wyższej użyteczności; b) przepisy prawne przewidujące możliwość wywłaszczenia; c) musi być dane odszkodowanie.

Przepisy prawne, przewidujące możliwość wywłaszczenia, są dość liczne. Dla przykładu można podać przepisy o wywłaszczeniu na cele kolejowe, o wywłaszczeniu pod budowę dróg publicznych, dla rozbudowy miast i osiedli, dla komasacji gruntów, regulacji wodnych, budowy szkół itp.

Do orzekania o wywłaszczeniu i odszkodowaniu za wywłaszczenie, w myśl prawa obecnie obowiązującego, powołany jest z reguły wojewoda właściwy według położenia przedmiotu wywłaszczenia. Przy tego rodzaju postępowaniu przed władzami administracyjnymi stosują się w zasadzie przepisy o postępowaniu administracyjnym. Jeżeli sprawa o odszkodowanie oprze się o sąd, wtedy zastosowanie będą miały przepisy o postępowaniu niespornym.

Wyjątkowo w wypadkach wywłaszczenia materiałów potrzebnych na cele budowlane oraz za-

jęcia cudzej nieruchomości wywołanych siłą wyższą lub nagłą potrzebą — decyzje należą do powiatowej władzy administracji ogólnej.

2. Wywłaszczenie

a) **Czynności przygotowawcze.** Jeżeli ubiegający się o wywłaszczenie zamierza wbrew woli właściciela dokonać na jego gruncie prac pomiarowych, powinien na to uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej. Ubiegający się o wywłaszczenie obowiązany jest wynagrodzić szkody, jakie wyrządzi wskutek prowadzenia tych prac.

Celem wszczęcia postępowania wywłaszczeniowego ubiegający się o wywłaszczenie powinien złożyć wojewodzie uzasadniony wniosek wraz z odpowiednimi załącznikami. We wniosku należy: a) wymienić i opisać rodzaj i cel zamierzonych robót, wymagających wywłaszczenia; b) uzasadnić potrzebę wywłaszczenia ze wskazaniem przepisu prawnego, przewidującego dopuszczalność wywłaszczenia na dany cel; c) wskazać w przybliżeniu ogólną powierzchnię terenu, przeznaczoną do wywłaszczenia, z powołaniem się na plan sytuacyjny oraz opisać ogólnie to, co się na nieruchomości znajduje; d) wskazać, na czym ma polegać wywłaszczenie; e) wymienić cenę żadaną przez właściciela i ofiarowaną mu w wyniku pertraktacji, prowadzonych w celu dobrowolnego nabycia nieruchomości; f) oznaczyć termin rozpoczęcia zamierzonych robót oraz dołączyć różne dokumenty przewidziane ustawą.

Jeżeli wywłaszczenie nie jest zamierzone na rzecz Skarbu Państwa, monopolów lub przedsiębiorstw państwowych ani na rzecz związków samorządu terytorialnego, ubiegający się o wywłaszczenie powinien nadto poprzeć wniosek dowodem posiadania odpowiednich środków lub niezbędnych kredytów na odszkodowanie za wywłaszczenie oraz na wykonanie zamierzonych robót.

Wojewoda oddali wniosek, jeżeli nie ma podstaw prawnych do wywłaszczenia. Jeżeli są podstawy, wojewoda spowoduje obwieszczenie o wywłaszczeniu w gminach, w których znajdują się wywłaszczone nieruchomości. Obwieszczenie ma na celu umożliwienie osobom interesowanym zgłoszenia wniosku lub sprzeciwu przeciwko wywłaszczeniu, które należy wnieść na ręce przełożonego gminy w określonym w obwieszczeniu terminie.

Jeżeli wywłaszczany zgadza się na odstąpienie nieruchomości, spór zaś dotyczy tylko wysokości odszkodowania, strony mogą zawrzeć odpowiednią umowę co do wywłaszczenia z tym, że wysokość odszkodowania określi sąd. Umowa może być zawarta także przed powiatową władzą administracji ogólnej lub wojewodą, a wojewoda może wydać orzeczenie o wywłaszczeniu bez wszczęcia postępowania przygotowawczego i bez rozprawy.

b) **Postępowanie.** — Wojewoda wydaje orzeczenie o wywłaszczeniu po przeprowadzeniu rozprawy, na którą muszą być wezwane osoby zainte-

resowane. W orzeczeniu wywłaszczający może być zobowiązany do wybudowania i utrzymania własnym kosztem mostów, dróg, grobli, rowów i innych urządzeń łagodzących straty, które powstać mogą dla gruntów sąsiednich na skutek zamierzonych robót. Wbrew woli właściciela nie może mu być pozostawiona część nieruchomości, która wskutek rozdrobnienia nie może być racjonalnie użytkowana na cele dotychczasowe. W tym przypadku wywłaszczenie powinno na żądanie właściciela objąć całą nieruchomość.

Orzeczenie doręcza się wywłaszczającemu i wywłaszczonemu na piśmie. W ciągu dni czternastu od daty doręczenia orzeczenia stronie przysługuje odwołanie do ministra administracji publicznej. W przypadku, gdy orzeczenie dotyczy większej ilości osób, treść jego może być podana do wiadomości przez obwieszczenie we właściwej gminie i wtedy od chwili obwieszczenia liczy się czasokres do odwołania.

Gdy orzeczenie o wywłaszczeniu stanie się prawomocne (ostateczne orzeczenie), wojewoda na wniosek wywłaszczającego wyda orzeczenie o wykonaniu wywłaszczenia, o ile wnioskodawca wpłacił lub złożył do depozytu sumy odszkodowania, ustalone umową lub orzeczeniem wojewody.

3. Odszkodowanie.

Obowiązek odszkodowania ciąży na tym, na czyją rzecz orzeczono wywłaszczenie. Zwykle będzie to osoba prawa publicznego. Czasem może to być osoba prywatna. Odszkodowanie obejmuje stratę powstałą wskutek wywłaszczenia. Wzrostu wartości nieruchomości, powstałej wskutek przeprowadzenia robót, budowli lub urządzeń, dla których wywłaszczenie następuje, nie uwzględnia się przy ustalaniu odszkodowania. W przypadku wywłaszczenia tylko części nieru-

chomości odszkodowanie powinno obejmować nie tylko wartość części wywłaszczonej, lecz także ubytek wartości części nie objętej wywłaszczeniem. Odszkodowanie powinno być wypłacone w pieniądzu, chyba że strony umówiły się inaczej.

Wniosek o ustalenie odszkodowania należy zgłosić najpóźniej w trzy miesiące od daty doręczenia ostatecznego orzeczenia o wywłaszczeniu. O wysokości odszkodowania decyduje wojewoda po przeprowadzeniu rozprawy. Na rozprawie należy wysłuchać opinii biegłych. Sumę odszkodowania ustaloną orzeczeniem wypłaca się do rąk uprawnionego. Jeżeli więcej osób rości sobie pretensje do tej sumy a w szczególności, jeżeli wywłaszczona nieruchomość była obciążona prawami innych osób, które również poniosły szkodę skutkiem wywłaszczenia, sumę odszkodowawczą należy złożyć do depozytu.

Jeżeli strona nie zgadza się na odszkodowanie, ustalone orzeczeniem wojewody, może w ciągu trzech miesięcy od daty doręczenia orzeczenia żądać ustalenia odszkodowania przez właściwy sąd. Dalsze postępowanie będzie się toczyło więc przed sądem. To postępowanie sądowe nie wstrzymuje wydania przez wojewodę orzeczenia o wykonaniu wywłaszczenia, jeżeli wywłaszczający wpłacił sumę odszkodowania w wysokości ustalonej przez wojewodę. Orzeczenie o wykonaniu jest natychmiast wykonalne.

4. Zakończenie.

Omawiane prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym reguluje jeszcze postępowanie przy wywłaszczeniu materiałów potrzebnych na budowę, przy czasowym zajęciu nieruchomości oraz zajęciu wywołanym siłą wyższą lub nagłą potrzebą a również wywłaszczenie na cele obrony Państwa

dr Z. K. Nowakowski.

Wyjaśnienia w sprawach skarbowych

II.

PRAWO KARNE SKARBOWE

7. Przedawnienie

A. Występki.

Nie można wszcząć postępowania karnego, jeżeli od dnia popełnienia występku upłynęło lat 6. Jeżeli występki polega na naruszeniu przepisów w zakresie podatku lub daniny, bieg przedawnienia rozpoczyna się z końcem tego roku, w którym powstał obowiązek podatkowy. Przedawnienie przerywa każda czynność władzy, powołanej do udziału w postępowaniu karnym, podjęta przeciw sprawcy celem ustalenia występku.

Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od dnia popełnienia występku upłynęło lat 10. Nie można wykonać kary, jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego upłynęło lat 10.

B. Wykroczenia.

Nie można wszcząć postępowania karnego, jeżeli od dnia popełnienia wykroczenia upłynął rok.

Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od dnia popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3. Nie można wykonać kary, jeżeli od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego upłynęło lat 5.

W odniesieniu do podatków bezpośrednich pobieranych na rzecz Skarbu Państwa oraz do opłaty skarbowej bieg przedawnienia prawa do wszczęcia postępowania karnego rozpoczyna się z końcem roku, w którym popełniono wykroczenia skarbowe.

Przykład: Podatnik nie złożył zeznania podatkowego o obrocie osiągniętym w r. 1946. Zeznanie powinno być złożone w terminie do końca miesiąca lutego 1947 r. a zatem wykroczenie popełniono w r. 1947. Bieg przedawnienia prawa do wszczęcia postępowania karnego z art. 142 za niezłożenie zeznania podatkowego jako za wykroczenie skarbowe popełnione w r. 1947 rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 1948 r. Postępowanie

nie karne zatem może być wszczęte w tym przypadku do dnia 31 grudnia 1848 r.

Wszczęcie postępowania karnego w sprawie wykroczeń skarbowych może być dokonane bez sporządzenia protokołu karnego. W przypadku takim można zaniechać wezwania oskarżonego celem dania mu możliwości złożenia wyjaśnień w związku z treścią zebranych dowodów.

Przykład: Stan faktyczny jak w przykładzie poprzednim. Do dnia 31 grudnia 1948 r. karę pieniężną porządkową za niezłożenie zeznania podatkowego można orzec bez spisywania protokołu karnego i bez wzywania strony do złożenia wyjaśnień, a więc jedynie na zasadzie stwierdzenia wykroczenia na podstawie akt (w urzędzie). Po dniu 31 grudnia 1948 r. — jednak w każdym razie nie później niż dnia 28 lutego 1950 r. — można by w przykładzie tym wydać orzeczenie skazujące tylko w przypadku wszczęcia postępowania karnego przed dniem 31 grudnia 1948 r.

Ostatniem dniem, w którym w podanym przykładzie można wydać orzeczenie skazujące jest dzień 28 lutego 1950 r. a nie dzień 31 grudnia 1950 roku, dlatego, że jeżeli chodzi o wykroczenia, dniem rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia prawa wydania orzeczenia skazującego jest dzień popełnienia wykroczenia, a nie ostatni dzień roku, w którym popełniono wykroczenie.

3. *Uszczuplenie podatku — nierzetelne księgi.*

Zagadnienie to zostało wyczerpująco rozpracowane w art. Z. Mielcarzewicza pt. „Odpowiedzialność karno-skarbowa za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg” w Nr 42/1947 r. „Tygodnika Gospodarczego”. Wyjaśnienia urzędowe, które podajemy niżej, pokrywają się w dotyczących częściach z komentarzem autora. Celem zorientowania Czytelników w odnośnych wyjaśnieniach przypominamy postanowienia art. 131 i 132 p. k. s.:

Art. 131 § 1. Kto, będąc podatnikiem naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w postępowaniu podatkowym lub wobec płatnika dokonującego obliczenia i poboru podatku: przez zatajenie danych, mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości, przez podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością, podlega karze grzywny w wysokości 1 do 10 krotnej kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 2. Jeżeli sprawca występku określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ kary określonej w § 1.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuści się czynu określonego w § 1 w związku z ukryciem lub nierzetelnym prowadzeniem ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych, podlega karze grzywny w wysokości 2 do 20 krotnej kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 4. Występku tego dopuścić się może także płatnik lub ustawowy zastępca podatnika lub płatnika.

Art. 132 § 1. Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku przez ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych, uproszczo-

nych lub podatkowych, podlega karze grzywny w wysokości od 1000 do 1.000.000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezpośrednio nadzorując prowadzenie tych ksiąg dopuszcza do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia.

Występek z art. 131 popełnić może w zasadzie tylko podatnik albo osoba wymieniona w § 4. Występek z art. 132 popełnić może każdy, kto dopuszcza się czynów wymienionych w tym art. Podatnik oraz osoby wymienione w § 4 nie odpowiadają w zasadzie z przepisu art. 132 dlatego, gdyż przyjąć należy, iż stan faktyczny określony przepisem art. 132 w odniesieniu do podatnika i tych osób mieści się już w stanie faktycznym określonym w przepisie art. 131 § 3.

Podatnik oraz osoby wymienione w § 4 art. 131 podlegają ukaraniu na podstawie przepisu art. 131 § 3 bez względu na to czy prowadzą nierzetelne księgi osobiście czy też za pośrednictwem osób trzecich.

Przykład: Podatnik składa miesięczne deklaracje dla celów zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy na podstawie ksiąg prowadzonych nierzetelnie przez jednego ze swoich pracowników. Tym, kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w „postępowaniu podatkowym” (przez złożenie deklaracji) jest tutaj sam podatnik. Prowadzący nierzetelnie księgi pracownik podatnika nie bierze w tym przypadku udziału w postępowaniu podatkowym, nie jest zastępcą podatnika (nie załatwia sprawy cudzej w postępowaniu podatkowym) i nie może być wobec tego pociągnięty do odpowiedzialności karnej z przepisu art. 131 § 3 w związku z art. 131 § 4. W przypadku tym podatnik podlega ukaraniu na podstawie przepisu art. 131 § 3. Prowadzący nierzetelnie księgi pracownik podatnika odpowiada z art. 132.

Przykład 2: Księgi podatnika prowadzi nierzetelnie jeden z pracowników podatnika. Ten sam pracownik zastępując podatnika podpisuje i składa w urzędzie skarbowym miesięczne deklaracje dla celów zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy na podstawie tych nierzetelnie przez siebie prowadzonych ksiąg. Tym, kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w postępowaniu podatkowym jest tutaj pracownik podatnika. Pracownik ten jest zastępcą podatnika w rozumieniu przepisów prawa karnego skarbowego i powinien być pociągnięty do odpowiedzialności karnej z przepisu art. 131 § 3 w związku z art. 131 § 4, a nie z przepisu art. 132. Czy i w jakim zakresie odpowiada w tym przypadku sam podatnik, należy rozważyć na tle okoliczności poszczegółnej sprawy.

Wyjaśnienia powyższe oparte są na założeniu, że podatnik prowadzący księgi zawsze bierze udział w postępowaniu podatkowym. Dla ścisłości należy jednak zaznaczyć, że podatnik może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej z art. 132 w przypadku, gdy władza podatkowa stwierdziła fakt prowadzenia ksiąg przez podatnika, który nie brał jeszcze do czasu ujawnienia tego faktu udziału w postępowaniu podatkowym w danej sprawie więc w przypadku, gdy wobec braku ze strony podatnika udziału w postępowaniu

niu podatkowym, nie może być z tego tytułu właśnie pociągnięty do odpowiedzialności z art. 131.

Warunkiem stosowania art. 131 jest działanie podatnika (lub osoby wymienionej w § 4) mogące narazić Skarb Państwa na uszczuplenie podatku. Udział podatnika w dokonaniu przestępstwa w postępowaniu podatkowym zachodzi np. w przypadku złożenia przez niego deklaracji miesięcznej dla celów zaliczki na podatek, złożenia zeznania podatkowego lub innego podania, udzielania odpowiedzi na pytania zadawane w toku przesłuchania, udzielania wyjaśnień itp.

Bierne zachowanie się podatnika, choćby nawet było powodem narażenia Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku, nie może być zakwalifikowane jako występki z art. 131. Tak więc np. bierność podatnika znajdująca wyraz w niezłożeniu przez niego deklaracji w sprawie miesięcznej zaliczki na podatek albo w niezłożeniu zeznania podatkowego stanowi wykroczenie skarbowe (sankcja karna z art. 142 a nie z art. 131). Bierność podatnika polegająca na tym, że nie prostuje on decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe w kwocie zbyt niskiej przez władzę podatkową działającą z urzędu (bez współdziałania podatnika) nie podlega karze.

Podkreślić jednak należy, że władza podatkowa pierwszej instancji nie powinna tak działać, by w postępowaniu podatkowym, zmierzającym do wydania decyzji w zakresie ustalania zobowiązania podatkowego, nie było we właściwej formie współdziałania ze strony podatnika.

Zatajenie przez podatnika danych, mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości, pod warunkiem, że zatajenie to ma miejsce w postępowaniu podatkowym, wypełnia stan faktyczny występkę z art. 131. Występki ten popełnia zatem np. podatnik, który w deklaracji lub zeznaniu podatkowym nie wymienia (zataja) źródła podatkowego podlegającego opodatkowaniu.

Ukrywanie przed władzą podatkową wykonywania (choćby dorywczego) prywatno-prawnych, zawodowych i odpłatnych świadczeń rzeczy lub usług, czyli niezgłoszenie właściwej władzy podatkowej obowiązku podatkowego w podatku obrotowym przez niezłożenie deklaracji na nabycie karty rejestracyjnej — stanowi naruszenie przepisu art. 6 dekretu o podatku obrotowym podlegające ukaraniu w myśl art. 137 p. k. s. W przypadku, gdy przestępstwa tego dopuści się osoba nieznaną władzy podatkowej jako podatnik, z reguły należy stosować sankcję karną dotkliwą, wyjąwszy przypadki szczególne.

Przykłady przestępstw z art. 131 § 1 popełnionych przez działanie wobec płatnika: Osoby zeznające akt umowy kupna-sprzedaży przed notariuszem podały niezgodną z rzeczywistością cenę sprzedaży nieruchomości lub zataiły dodatkowe świadczenia umowne; pracownik podał swojemu pracodawcy dokonującemu obliczenia i poboru podatku od wynagrodzeń fałszywe dane co do liczby posiadanych na utrzymaniu dzieci.

Z porównania przepisu art. 131 § 1 z przepisem art. 131 § 2 wynika, że przepis art. 131 § 1 ma za-

stosowanie, jeżeli sprawca występkę działa umyślnie.

Sankcja karna przewidziana w art. 131 § 3 ma zastosowanie w przypadku umyślnego popełnienia występkę. To, że występki z art. 131 § 3 dotyczy działania umyślnego, wynika zarówno z gramatycznej wykładni tego przepisu, gdyż wspomina on o czynie określonym w § 1, a więc o czynie popełnionym z winy umyślnej, jak i z logiki zagadnienia. Fakt nierzetelnego prowadzenia ksiąg zawiera w sobie z reguły moment celowego działania; przyjętą należy, że działanie takie zachodzi np. w przypadku niezaksięgowania choćby jednego tylko rachunku na większą sumę, powtarzającego się nieksięgowania rachunków na mniejsze sumy, księgowania innych kwot niż kwoty wynikające z rachunku itp.

Przykład przestępstwa z art. 131 § 1 popełnionego przez osobę wymienioną w art. 131 § 4: Pracodawca (płatnik) w złożonym władzy podatkowej wykazie podał wypłacone pracownikom swoim wynagrodzenie w kwotach niższych od istotnie wypłaconych albo zataił dodatkowe świadczenia umowne na rzecz pracowników. W ten sposób Skarb Państwa został narażony na uszczuplenie podatku od wynagrodzeń.

Sankcji karnej z art. 132 podlega oddzielnie osoba ukrywająca lub prowadząca nierzetelnie księgi handlowe, księgi uproszczone lub podatkowe, a oddzielnie osoba, która bezpośrednio nadzorując prowadzenie tych ksiąg, dopuściła do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia, jeżeli osoby te nie ponoszą odpowiedzialności z przepisu art. 131. W każdym konkretnym przypadku należy więc ustalić czy jest to jedna i ta sama osoba albo czy są to dwie różne osoby podlegające ukaraniu każda z osobna.

Zwrócić należy uwagę, że stosownie do okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 10 lutego 1947 r. każdy protokół kontroli ksiąg handlowych lub uproszczonych powinien wskazywać, kto księgi prowadzi i kto je nadzoruje. Na okoliczność tę należy zwrócić uwagę szczególną w tym celu, aby osoby te pociągać do odpowiedzialności karnej.

Jeżeli chodzi o ewentualną odpowiedzialność z kodeksu karnego za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg, to kwestię tę normuje art. 133 p. k. s. „W przypadkach określonych w art. 131 i 132 sprawca nie ulega odpowiedzialności z art. 281 kodeksu karnego, jeżeli działał wyłącznie w celu narażenia Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku”.

Art. 281 K. K. brzmi: „Kto prowadzi księgowość kupiecką w sposób niezgodny z prawdą, albo księgi lub dokumenty handlowe uszkadza, ukrywa, przerabia lub podrabia, podlega karze więzienia do lat 5”.

W stosunku do przepisów art. 281 K. K. przepis art. 133 prawa karnego skarbowego ma charakter przepisu szczególnego, uchylającego odpowiedzialność karną z art. 281 K. K. w tych wszystkich przypadkach, w których sprawca „działał wyłącznie w celu narażenia Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku”.

O stwierdzeniu nierzetelnego prowadzenia „księgowości kupieckiej” władza skarbowa ma

obowiązek zawiadomić prokuratora, milicję obywatelską, wójta lub sołtysa tylko w tych przypadkach, gdy natknęła się na dowody, z których wynika, że nierzetelność wykracza poza ramy określone art 131.

9. Kontrola i lustracja przedsiębiorstw.

Chodzi tu o utrudnianie organom skarbowym przeprowadzenia oględzin lokalnych, kontroli lub lustracji przedsiębiorstw. Sprawę ewentualnego przestępstwa na tym tle normują postanowienia art. 136 p. k. s.: „Kto utrudnia uprawnionemu organowi skarbowemu przeprowadzenie oględzin lokalnych, kontroli lub lustracji, podlega karze grzywny od 200 do 100.000 zł.”.

Utrudniać uprawnionemu organowi władzy skarbowej przeprowadzenie oględzin lokalnych, kontroli lub lustracji, znaczy to przeszkadzać mu w spełnieniu tych czynności, jednakże nie uniemożliwiać ich całkowicie.

Poza granice utrudnienia wykracza:

1. użycie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia urzędnika albo osoby, do pomo-

cy urzędnikowi przybranej, do zaniechania prawnej czynności urzędowej,

2. dopuszczenie się czynnej napaści na urzędnika lub osobę, do pomocy urzędnikowi przybranej, podczas lub z powodu pełnienia obowiązków służbowych,
3. uszkodzenie lub usunięcie spod rozporządzenia władzy państwowej lub samorządowej przedmiotu znajdującego się w przechowaniu z jej polecenia,
4. uszkodzenie, usunięcie lub uczynienie bezskutecznymi znaków prawnie umieszczonych przez władzę państwową lub samorządową w celu stwierdzenia tożsamości przedmiotu, zamknięcia go lub oddania pod rozporządzenie władzy.

W przypadku, gdy czyn przestępny polega na przekroczeniu przez sprawcę granicy utrudnienia czynności wymienionych w art. 136, zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy kodeksu karnego; w przypadku takim sprawca nie podlega ukaraniu według przepisu art. 136 p. k. s.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości skarbowe

Karty rejestracyjne dla nie posiadających koncesji

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu wyjaśniło i zarządziło co następuje:

1. Zdarzają się przypadki, że do urzędów skarbowych (rewizyjnych) zgłaszają się o nabycie kart rejestracyjnych osoby, które nie dopełniły obowiązków wynikających z przepisów o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych lub z przepisów o obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych.

Może w takich przypadkach chodzić bądź to o podatników, którzy w dn. 1 września 1947 r. prowadzili przedsiębiorstwa handlowe lub wykonywali zawodowo czynności handlowe, a nie złożyli w terminie do dn. 15 listopada 1947 r. podań o zezwolenie wymaganych przepisem § 3 rozporządzenia w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia (Dz. U. R. P. z r. 1947 Nr 57, poz. 310) i którzy wobec tego zgodnie z przepisem § 5 tegoż rozporządzenia powinni byli zaprzestać działalności najpóźniej w dniu 15 listopada 1947 r., bądź to o podatników, którzy założyli nowe przedsiębiorstwa handlowe lub rozpoczęli wykonywać zawodowo czynności handlowe pomiędzy dniem 2 września 1947 r. a dniem 31 grudnia 1947 r. (na Ziemiach Odzyskanych pomiędzy dniem 2 sierpnia 1947 r. a dniem 31 grudnia 1948 r.), a nie wnieśli uprzednio podań do właściwej władzy oraz opłat, bądź to o podatników, którzy założyli nowe przedsiębiorstwa handlowe lub rozpoczęli wykonywać zawodowo czynności handlowe po dniu 31 grudnia 1947 r. (na Ziemiach Odzyskanych po dniu 31

grudnia 1948 r.) nie uzyskawszy uprzedniego zezwolenia władz przemysłowych bądź wreszcie o podatników, którzy w dniu 1 sierpnia 1947 r. prowadzili przemysł albo wykonywali inne zajęcia zarobkowe, polegające na prywatno-prawnym zawodowym i odpłatnym świadczeniu rzeczy lub usług albo rozpoczęli prowadzenie przemysłu lub wykonywanie zajęć zarobkowych w czasie od dnia 2 sierpnia 1947 r. do dnia 30 października 1947 r. i nie dopełnili obowiązku zawiadomienia o tym właściwej miejscowej władzy przemysłowej I instancji lub właściwej władzy organizacji samorządu zawodowego.

Okoliczność, że osoba, która nie dopełniwszy obowiązków wynikających z powołanych przepisów prowadzi przedsiębiorstwo handlowe, trudni się zawodowo wykonywaniem czynności handlowych, prowadzi przemysł w rozumieniu rozporządzenia o prawie przemysłowym albo wykonuje inne zajęcia zarobkowe, polegające na prywatno-prawnym, zawodowym i odpłatnym świadczeniu usług lub rzeczy — podlega ukaraniu na zasadzie § 6 powołanego rozporządzenia w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia albo na zasadzie przepisu art. 5 dekretu z dnia 28 października 1947 r., nie uchyla co do tej osoby obowiązku podatkowego w podatku obrotowym, gdyż wyraźnie tak postanawia przepis § 9 ust. 1 rozporządzenia do dekretu o podatku obrotowym.

Ponieważ obowiązek podatkowy w podatku obrotowym należy corocznie zgłosić przez nabycie karty rejestracyjnej, zatem urząd skarbowy (rewizyjny) nie może odmówić wydania karty także w przypadku, gdy żądanie to zgłosi osoba, która nie dopełniła obowiązków wynikających z przepisów o zezwoleniach na prowadzenie przed-

Zastaw samochodowy rejestrowy ¹⁾

1. *Uwagi ogólne* — Zastaw rejestrowy na samochodach został wprowadzony ustawą z dn. 28 kwietnia 1938 roku (Dz. U., poz. 302) o rejestrowych prawach rzeczowych na pojazdach mechanicznych.

Na pojazdach mechanicznych, które są poruszane silnikiem o pojemności skokowej powyżej 100 cm³ i nie są przeznaczone do ruchu po szynach, można ustanowić:

- a) rejestrowe zastrzeżenie własności do czasu uiszczenia ceny kupna,
- b) zastaw rejestrowy.

Nie można jednocześnie ustanowić rejestrowego zastrzeżenia prawa własności i zastawu rejestrowego.

Zastaw rejestrowy można ustanowić wyłącznie na rzecz:

- a) sprzedawcy z tytułu ceny kupna wynikającej z umowy sprzedaży pojazdu mechanicznego lub podwozia,
- b) osoby, która wykonała nadwozie pojazdu, z tytułu należności za wykonanie,
- c) osoby, która uiszcza sprzedawcy pojazdu lub podwozia albo wykonawcy nadwozia całość lub część należności wymienionych w pkt. a) i b) — do wysokości uiszczonej sumy. Punkt c) zabezpiecza interesy dającego pożyczkę na kupno lub wykonanie nadwozia.

Pojazd mechaniczny, obciążony zastawem może wierzyciel pozostawić w posiadaniu dłużnika. Wierzyciel ma prawo żądać dopuszczenia go w stosownym czasie do badania pojazdu.

2. *Umowa zastawnicza* — Umowa zastawnicza ma być zawarta na piśmie i powinna zawierać:

- a) imiona, nazwiska (nazwę) oraz zamieszkanie (siedzibę) wierzyciela i zastępcy,
- b) opis przedmiotu zastawu, w szczególności numer silnika i numer fabryczny podwozia, jeżeli jest wiadomy,
- c) sumę i warunki płatności wiarygodności zabezpieczonej zastawem,
- d) postanowienie o ujawnieniu w rejestrze prawa zastawu na rzecz sprzedawcy,
- e) datę umowy.

W razie nie zachowania tych przepisów umowa nie może być ujawniona w rejestrze.

Zastaw samochodowy rejestrowy ²⁾

3. *Wpis i wykreślenie z rejestru* — Rejestr praw rzeczowych na pojazdach mechanicznych prowadzi władza administracji ogólnej. Do władz tych należy kierować wnioski o wpis w rejestrze. Na decyzję władzy rejestrowej służy zażalenie do sądu okręgowego oraz skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

Rejestrowe prawo rzeczowe wygasa i zostaje z urzędu wykreślone z rejestru po upływie terminu, na który zostało ustanowione a w każdym razie po upływie lat pięciu od daty wpisu.

Wykreślenie następuje również:

a) na wniosek osoby, której służy rejestrowe prawo rzeczowe;

b) na wniosek dłużnika na podstawie pisma, zawierającego zezwolenie wierzyciela na wykreślenie;

c) na wniosek dłużnika lub innej osoby interesowanej na podstawie orzeczenia sądowego;

d) w razie sprzedaży pojazdu mechanicznego przez publiczną licytację; w tym przypadku komornik zawiadomi z urzędu władzę rejestrową o dokonanej sprzedaży.

4. *Wymagalność wierzytelności* — Wierzytelność staje się natychmiast wymagalna:

a) w razie niedopuszczenia wierzyciela do stwierdzenia stanu pojazdu;

b) w razie zbycia, wydzierżawienia lub ustanowienia dalszego zastawu na pojeździe;

c) w razie dokonania zasadniczych zmian konstrukcyjnych bez zezwolenia wierzyciela.

5. *Realizacja prawa zastawu* — Wierzytelności, zabezpieczonej rejestrowym prawem zastawu, służy pierwszeństwo zaspokojenia z pojazdu mechanicznego przed wszystkimi innymi wierzytelnościami prywatno-prawnymi i publiczno-prawnymi z wyjątkiem kosztów egzekucji skierowanych do pojazdu mechanicznego.

Prawo rejestrowe zastawu na pojeździe mechanicznym realizuje się przez sprzedaż na licytacji publicznej przy pomocy komornika. Ustawa przewiduje specjalne ułatwienia dla wierzycieli, którzy są kupcami rejestrowymi.

Z. K. N.

Organizacja Narodów Zjednoczonych ¹⁾

1.

Idea pacyfistyczna znalazła w XX-tym wieku najsilniejszy wyraz w osobie prezydenta Stanów Zjednoczonych Woodrowa Wilsona. Z jego inicjatywy traktat wersalski stworzył nową, nieznaną dotychczas instytucję międzynarodową a mianowicie *Ligę Narodów*. Zadaniem tej instytucji było zapobiegać wojnom i popierać współpracę międzynarodową.

Liga Narodów, jak wiadomo, zawiodła. Okazała się organizacją bez realnej siły i bez realnego autorytetu. Załatwiała drobne spory, ale nie mogła załatwić poważnego konfliktu. Liga Narodów stała się, jak mówili złośliwi dyplomaci, tylko międzynarodową skrzynką do listów, gdzie składane były różne skargi, ale gdzie nie można było otrzymać istotnego rozstrzygnięcia poważnego sporu.

Co było głównym powodem słabości Ligi Narodów? Powody były częściowo natury prawnej, częściowo natury *politycznej*. Główny powód natury *prawnej* wynikał z art. 5-go Paktu Ligi Narodów, który brzmiał w sposób następujący: „O ile wyraźnie nie zostało inaczej postanowione w tej umowie, uchwały zgromadzenia lub rady zapadają przez jednomyślną uchwałę członków związku na posiedzeniu reprezentowanych”

To znaczy, że w zasadzie każda uchwała zarówno Zgromadzenia Ogólnego, jak Rady Ligi wymagała zgody *jednomyślnej*. Każde państwo miało prawo weta. Nie trzeba być wielkim prawnikiem, ażeby zrozumieć, jak wielkie trudności powstają w licznym kolegiальnym, gdzie każdy członek korzysta z weta.

Drugą przyczyną natury prawnej, powodującą słabość Ligi Narodów, był *brak własnej egzekutywy, własnej władzy wykonawczej*. Wprawdzie art. 16-ty Paktu Ligi Narodów głosił: „Obowiązkiem Rady będzie wskazać poszczególnym rządów, jakim kontyngentem sił wojskowych, morskich i lotniczych każdy z członków ma współdziałać w siłach zbrojnych, przeznaczonych do tego, by wymusić poszanowanie zobowiązań Związku”, Rada Ligi jednak nigdy z tego artykułu nie skorzystała, najpierw dlatego, że uzyskanie zgody jednomyślnej na akcję zbrojną było wątpliwe a powtóre, stosowanie się państw poszczególnych do wskazówek Rady pod tym względem nie

Organizacja Narodów Zjednoczonych ²⁾

było bynajmniej pewne. Wszak członkowie Ligi Narodów zachowali suwerenność, a Liga Narodów własnej siły zbrojnej, niezależnej od państw poszczególnych, nie posiadała.

Ale przyczyny słabości Ligi Narodów były nie tylko natury prawnej, ale także a może przede wszystkim, natury *politycznej*. Wynikały one stąd, że w skład Ligi Narodów nie weszły dwa wielkie mocarstwa, mianowicie Stany Zjednoczone i Rosja. Należały natomiast do Ligi Narodów i do Rady Ligi państwa faszystowskie, jak Włochy i Japonia oraz państwa o marzeniach faszystowskich, czyli Niemcy. Państwa te uprawiały na terenie Ligi politykę antypokojową i w ten sposób faktycznie rozszarpały Ligę. Rosja została przyjęta do Ligi Narodów dopiero w 1934 roku, gdy hitleryzm już był przy władzy w Niemczech.

2.

Pomimo tych niedobrych doświadczeń z Ligą Narodów, sama idea pacyfizmu nie zamarła. Po ostatniej wojnie światowej idea ta znalazła swój nowy wyraz w organizacji, opracowanej głównie przez amerykańskiego prawnika i polityka Hulla (otrzymał za to nagrodę pokojową Nobla) i przyjętej w San Francisco w czerwcu 1945 roku, pod nazwą „United Nations Organisation”. Powstałe przeto pytanie, co ta organizacja Narodów Zjednoczonych, grupująca 57 państw, wnosi nowego w porównaniu z Ligą Narodów i w jakim stopniu może być uważana za realizację ideałów pacyfistycznych?

Analiza charakteru prawnego O.N.Z. natrafia na pewne trudności, ponieważ statut organizacji zawiera cały szereg sformułowań propagandowych, hasel i sloganów pokojowych i humanitarnych.

Jeżeli chcemy zbadać strukturę prawną pewnej organizacji, to musimy przede wszystkim odpowiedzieć na 4 pytania, dotyczące: 1. celu danej organizacji, 2. jej składu, 3. organów danej instytucji, zarówno pod względem ich składu jak i ich kompetencji, 4. funkcjonowania, czyli trybu postępowania danej organizacji.

Co do pierwszego pytania, to głównym celem nowej organizacji jest utrzymanie międzynarodowego pokoju

Organizacja Narodów Zjednoczonych ³⁾

i bezpieczeństwa, rozwój przyjaznych stosunków między narodami na zasadzie równouprawnienia i samostanowienia narodów oraz współpraca międzynarodowa oparta na zasadzie szacunku dla praw człowieka i dla podstawowych wolności wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka i religii.

Widzimy z powyższego określenia, że cel O. N. Z. został sformułowany w sposób dalej idący aniżeli cel sformułowany w statucie Ligi Narodów. Statut Ligi Narodów mówił ogólnie o zapewnieniu pokoju i bezpieczeństwa oraz o współdziałaniu narodów na zasadach honoru i sprawiedliwości. Statut O. N. Z. idzie dalej, bo dotyka pośrednio także wewnętrznego ustroju każdego państwa, skoro podkreśla zasadę demokratyczną samostanowienia narodu i zasadę liberalną wolności wszystkich bez różnicy rasy, płci, języka i religii.

Zobaczymy jednak dalej, że są to jedynie zasady przewodnie o charakterze ideologicznym, nie posiadające za sobą jakiegokolwiek kontroli lub sankcji ze strony O. N. Z. Art. 2-gi bowiem głosi, iż O. N. Z. nie jest uprawniona do ingerencji w sprawy należące z istoty swej do wewnętrznej kompetencji każdego państwa.

Poza tym tenże art. 2-gi wypowiada zasadę, że O. N. Z. oparta jest na podstawie suwerennej równości wszystkich członków. Wyrażenie „suwerenna równość” nie jest sformułowaniem jasnym (jaśniejszą byłaby formuła „równa suwerenność”). Należy je rozumieć w znaczeniu ideologicznym jako wyraz pewnej tendencji do respektowania suwerenności i równości państw.

3.

Drugim zagadnieniem, dotyczącym struktury prawnej O. N. Z. jest kwestia składu O. N. Z. Z punktu widzenia prawnego nie ma w tym punkcie zasadniczej różnicy pomiędzy dawną Ligą Narodów a nową organizacją.

Według statutu Ligi Narodów członkiem jej mogło zostać każde państwo, dominium lub kolonia rządząca się samodzielnie, o ile za jego przyjęciem wypowie się $\frac{2}{3}$ Zgromadzenia. Wymienienie w statucie Ligi Narodów obok państw także dominiów lub kolonii rządzących się samodzielnie nastąpiło na życzenie Anglii, ponieważ wówczas w 1919 r. dominia angielskie nie były jeszcze uznane za samodzielne państwa.

Organizacja Narodów Zjednoczonych 4)

Obecnie kwestia członków O. N. Z. uregulowana została analogicznie z tą jednak różnicą, że statut mówi tylko o „państwach” tudzież, że obecnie Rada Bezpieczeństwa ma wielki wpływ na przyjmowanie nowych członków. Przyjęcie bowiem nowego państwa przez Zgromadzenie Ogólne może nastąpić tylko na zlecenie Rady Bezpieczeństwa. Zgromadzenie Ogólne może wykluczyć pewne państwo z O. N. Z. Wykluczenie może nastąpić w stosunku do członka O. N. Z., który systematycznie narusza zasady, zawarte w statucie.

Statut nic nie mówi o występowaniu członków z ONZ. Należy to interpretować w ten sposób, że wystąpienie jest możliwe w każdym czasie. Potwierdza to sprawozdanie jednej z komisji konferencji w San Francisco (komisji dotyczącej działu poprawek statutu), które głosiło: „Najwyższy obowiązek narodów, które zostaną członkami O. N. Z., polega na tym, ażeby kontynuować ową współpracę w Organizacji w celu zabezpieczenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Gdyby jednak członek na skutek okoliczności wyjątkowych był zmuszony wystąpić i przełożyć brzemień utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa na innych członków O. N. Z., to nie należy do zadań Organizacji zmuszanie takiego członka do kontynuowania współpracy w Organizacji”.

4.

Przechodzę teraz do trzeciego, najobszerniejszego zagadnienia dotyczącego struktury prawnej O. N. Z. a mianowicie do zagadnienia o r g a n ó w O. N. Z. Statut przewiduje 6 stałych organów: 1. Zgromadzenie Ogólne, 2. Radę Bezpieczeństwa, 3. Sekretariat, 4. Radę Gospodarczą i Społeczną, 5. Radę Powierniczą, 6. Trybunał Międzynarodowy.

Z punktu widzenia prawnego najwyższym organem O. N. Z. jest Z g r o m a d z e n i e O g ó l n e. Składa się ze wszystkich członków O. N. Z., przy czym każdy członek może mieć 5 przedstawicieli w Zgromadzeniu Ogólnym. Przedstawiciele ci mają jednak tylko jeden głos.

Do głównych zadań Zgromadzenia Ogólnego należy 1. Uchwalenie zaleceń w sprawie utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. 2. Wybór innych organów O. N. Z. a w szczególności wybór członków nie-

Organizacja Narodów Zjednoczonych ⁵⁾

stałych Rady Bezpieczeństwa. 3. Przyjmowanie nowych członków O. N. Z. 4. Kwestie budżetowe.

Przy tym są dwa ważne zastrzeżenia, których nie było w statucie Ligi Narodów a mianowicie: 1. te kwestie, które pociągają za sobą konieczność działania, przekazywane są Radzie Bezpieczeństwa, 2. jeżeli Rada Bezpieczeństwa zajmuje się jakim sporem lub sytuacją, to Zgromadzenie Ogólne nie może czynić zaleceń w tej sprawie inaczej niż na wezwanie Rady Bezpieczeństwa.

Decyzje Zgromadzenia Ogólnego są uchwalane zwykłą większością. W tym punkcie występuje zasadnicza różnica między Ligą Narodów a O.N.Z. W Zgromadzeniu Ogólnym Ligi obowiązywała zasada jednomyślności. W Zgromadzeniu Ogólnym O. N. Z. obowiązuje zasada większości, którą projektował swego czasu Wilson. Przyjęcie zasady większości w międzynarodowej organizacji pokojowej ma znaczenie zasadnicze, ponieważ oznacza poważny krok naprzód w rozwoju idei pacyfistycznej tudzież podważenie zasady suwerenności państwowej. Wiąże się to jednak z poważnym ograniczeniem kompetencji Zgromadzenia Ogólnego O. N. Z. — w przeciwieństwie do Ligi Narodów, gdzie Zgromadzenie Ogólne rozpoznawało wszystkie sprawy, które wchodziły w zakres działania Ligi lub dotyczyły pokoju świata i gdzie formalna kompetencja Zgromadzenia Ogólnego nie była mniejsza od kompetencji Rady Ligi.

Wreszcie zaznaczyć należy, że Zgromadzenie Ogólne samo ustanawia swoje przepisy proceduralne oraz wybiera swego przewodniczącego na każdej sesji.

5.

Drugim i w praktyce najważniejszym organem O. N. Z. jest Rada Bezpieczeństwa. Składa się z 11 członków a mianowicie 5 członków stałych (Anglia, Chiny, Francja, Stany Zjednoczone i Związek Radziecki) oraz 6 członków niestałych, wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne na przeciąg 2 lat, bez możliwości natychmiastowego wyboru ponownego (obecnie Kolumbia, Syria, Belgia, Kanada, Argentyna i Ukraina).

Jakie są zadania Rady Bezpieczeństwa? Zadania te są poważne, ponieważ statut O.N.Z. głosi, że członkowie

Organizacja Narodów Zjednoczonych ⁶⁾

O. N. Z. składają na Radę Bezpieczeństwa główną odpowiedzialność za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Członkowie Organizacji zobowiązują się podlegać decyzjom Rady Bezpieczeństwa i wypełniać je.

Do głównych zadań Rady Bezpieczeństwa należy: 1. badanie wszelkich sporów lub sytuacji, które mogłyby grozić pokojowi międzynarodowemu, 2. żądanie od stron załatwienia sporu w sposób pokojowy, 3. decydowanie o środkach niezbędnych do zrealizowania swoich decyzji nie wyłączając akcji zbrojnej. 4. żądanie od członków — zgodnie ze specjalnymi układami — dostarczenia do dyspozycji Rady niezbędnych sił zbrojnych, 5 formowanie przy pomocy Komitetu Wojskowego planów uregulowania zbrojeń dla przedstawienia ich członkom O. N. Z.

Widzimy stąd, że główna różnica pomiędzy kompetencją Zgromadzenia Ogólnego a Rady Bezpieczeństwa polega na tym, że Zgromadzenie Ogólne jest powołane przede wszystkim do uchwalania zaleceń a Rada Bezpieczeństwa — do konkretnego działania. Zgromadzenie Ogólne ma być autorytetem moralnym, Rada Bezpieczeństwa — autorytetem realnym. Główna różnica pomiędzy dawną Radą Ligi a obecną Radą Bezpieczeństwa polega na tym, że obecna Rada Bezpieczeństwa ma znacznie większe możliwości działania i większe możliwości realizowania swoich decyzji — jeżeli nie chodzi o wielkie mocarstwa. Na terenie bowiem Rady Bezpieczeństwa — w odróżnieniu od terenu Zgromadzenia Ogólnego — występuje zasadnicza różnica pomiędzy wielkimi mocarstwami a innymi państwami. Odnośny art. 27 statutu, który można by nazwać artykułem zasadniczym, brzmi w sposób następujący:

1. Każdy członek Rady Bezpieczeństwa ma jeden głos.
2. Decyzje Rady Bezpieczeństwa w sprawach procedury zapadają większością siedmiu głosów członków.
3. Decyzje Rady Bezpieczeństwa we wszystkich innych sprawach przyjmowane są większością siedmiu głosów członków, włączając zgodne głosy stałych członków, przy czym strona będąca w sporze wstrzymuje się od głosowania przy powzięciu decyzji na podstawie rozdziału VI (rozdział ten mówi o pokojowym załatwieniu sporów).

siębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych albo z przepisów w sprawie obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych.

O wydaniu karty rejestracyjnej osobie, która nie dopełniła obowiązków wynikających z powołanych przepisów, urząd skarbowy (rewizyjny) powinien natychmiast zawiadomić właściwą władzę przemysłową.

2. Zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych lub wykonywanie zawodowe czynności handlowych udziela minister przemysłu i handlu lub władze przemysłowe. Dowód uiszczenia opłaty pobieranej w związku z udzielaniem zezwoleń stanowi niezbędny załącznik do podania o udzielenie zezwolenia. Z okoliczności, że władza skarbowa nie może w żadnym przypadku przesądzić sprawy udzielenia lub nieudzielenia patentowi zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego lub na zawodowe wykonywanie czynności handlowych, a odmowa przyjęcia opłaty pobieranej w związku z udzielaniem zezwoleń, pozbawiając petenta możliwości złożenia podania o zezwolenie wraz ze wszystkimi załącznikami, byłaby równoznaczna z przesądzeniem sprawy na niekorzyść petenta, należy wysunąć wniosek, że urzędy skarbowe (rewizyjne) mają obowiązek przyjmowania opłat pobieranych w związku z udzieleniem zezwoleń od każdego, kto opłatę tę pragnie uiścić, bez względu na okoliczność czy opłata wnoszona jest w przepisany terminie czy też z opóźnieniem.

3. Niedopełnienie w terminie obowiązku zawiadomienia właściwej władzy przemysłowej lub władzy organizacji samorządu zawodowego o wykonywaniu przemysłu w rozumieniu rozporządzenia o prawie przemysłowym albo o wykonywaniu innych zajęć zarobkowych, polegających na prywatno-prawnym, zawodowym i odpłatnym świadczeniu rzeczy lub usług zagrożone jest zarządzeniem przez władzę administracji ogólnej całkowitego wstrzymania ruchu zakładu przemysłowego, „do czasu spełnienia obowiązku określonego w art. 1”. Z przepisu tego wynika, że obowiązek dokonania zawiadomienia może być wypełniony również i po upływie terminów określonych w przepisach w sprawie obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych.

Wysnuć z tego należy wniosek, że urzędy skarbowe (rewizyjne) mają obowiązek przyjmowania opłat pobieranych w związku z tymi przepisami od każdego zobowiązanego, który pragnie opłatę tę uiścić bez względu na okoliczność czy opłata wnoszona jest w przepisany terminie czy też z opóźnieniem.

Opłaty pobierane w związku z omawianymi przepisami nie są zobowiązaniami podatkowymi w rozumieniu dekretu o zobowiązaniach podatkowych. Od opłat tych zatem, w przypadku gdy są

uiszczane po upływie przewidzianego przepisami terminu, nie należy pobierać dodatku za zwłokę.

Centrala Techniczna.

Utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „*Centrala Techniczna*” z siedzibą w Warszawie. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest: zaopatrywanie ze źródeł krajowych i zagranicznych przemysłu państwowego w narzędzia i artykuły techniczne według listy grup towarowych zatwierdzonej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, rozdział i rozprowadzanie artykułów objętych powyższą listą, opracowywanie danych w zakresie planowania zaopatrzenia i sporządzenie bilansów materiałowych dla Ministerstwa Przemysłu i Handlu na artykuły objęte wyżej wymienioną listą.

Centralne Biuro Obrotu Maszynami.

Utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: „*Centralne Biuro Obrotu Maszynami*, przedsiębiorstwo państwowe wyodrębnione”. Przedsiębiorstwo ma swą siedzibę w Warszawie. Przedmiotem działalności jest wykonywanie czynności związanych z gospodarką maszynami wymienionymi w liście zatwierdzonej przez ministra przemysłu i handlu a w szczególności: prowadzenie ewidencji maszyn na terenie całego Państwa, zaopatrywanie przemysłu w maszyny ze źródeł krajowych i zagranicznych, dokonywanie napraw, opracowywanie wniosków i materiałów dla właściwych władz i instytucyj w zakresie: a) ustalenia zapotrzebowania rynku krajowego, b) planowania produkcji maszyn, c) ustalania przydziału i kolejności dostaw, d) transakcyj importowych i eksportowych, e) organizacji warsztatów remontowych oraz produkcji części wymiennych i wreszcie dokonywanie na zlecenie władz oraz osób prawnych i fizycznych: a) opinii o racjonalnym wykorzystaniu maszyn, b) eksper-tyz, szacunków i porad.

Scalony podatek obrotowy od artykułów spożywczych

Z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1948 roku wprowadzony został pobór podatku obrotowego w formie scalonej od sprzedaży artykułów przemysłu, objętego Centralnym Zarządem Państwowego Przemysłu Spożywczego, podległym Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

Scalony podatek obrotowy pobiera się od sprzedaży wszystkich artykułów zarówno nabytych w kraju lub za granicą (importowanych) jak i wydobytych lub wytworzonych przez zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Państwowego Przemysłu Spożywczego, podległym Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

Obowiązek opłacenia scalonego podatku obrotowego ciąży na następujących zjednoczeniach: Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Ziemia-nczanego,

Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Drożdżowego,

Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Cukierniczego,

Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Olejarskiego oraz Surogatów Kawowych i Namiałek Spożywczych.

Scalony podatek obrotowy wynosi 4% podstawy opodatkowania. Scalony podatek obrotowy obejmuje wszystkie fazy obrotu artykułami, o których mowa, dokonanego przez zakłady zjednoczenia i przedsiębiorstwa, objęte Centralnym Zarządem Państwowego Przemysłu Spożyw-

czego w ramach tegoż Zarządu — oraz obroty z tytułu wykonywanych przez te zakłady, zjednoczenia i przedsiębiorstwa przy sprzedaży wymienionych artykułów czynności komisju.

Obroty osiągnięte przy sprzedaży w stanie nieprzerobionym odbiorcom nie będącym zakładami, zjednoczeniami i przedsiębiorstwami, objętymi Centralnym Zarządem Państwowego Przemysłu Spożywczego, wszelkiego rodzaju towarów pochodzących z dokonanych w kraju lub za granicą zakupów, nie są objęte scalonym podatkiem obrotowym.

Sprzedaż detaliczna trucizn na ziemiach zachodnich R P.

1. Przepisy o koncesjonowaniu.

Polskie prawo przemysłowe z roku 1927 (ze zmianami) wymienia w art. 2 cały szereg rodzajów przedsiębiorstw, których nie uznaje za przemysł „w rozumieniu niniejszego rozporządzenia” i które wskutek tego przepisom tego rozporządzenia nie podlegają. Do rzędu tych „przemysłów” należy również „detaliczna sprzedaż trucizn”.

Jaki cel ma to wyłączenie? Ustawodawca chce tę dziedzinę — podobnie jak wiele innych — uregulować osobnymi przepisami a więc poza ramami prawa przemysłowego.

Tymczasem do chwili obecnej dziedzina ta unormowana została przepisami polskimi tylko częściowo. Tak np., jeśli chodzi o eter etylowy, który właściwie nie należy do trucizn w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz do przetworów odurzających, to warunki hurtowej i detalicznej sprzedaży tego środka reguluje rozporządzenie ministerialne z dnia 22. II. 1928 roku o wyrobie, obrocie i przechowywaniu eteru etylowego (Dz. Ust. poz. 281) wydane na podstawie ustawy z dnia 22. VI. 1923 r. w przedmiocie substancji i przetworów odurzających (Dz. Ust. poz. 559). Rozporządzenie to, obowiązujące na całym obszarze Państwa, postanawia, że do sprzedaży detalicznej eteru etylowego i zawierających ten płyn mieszanin przeznaczonych do celów technicznych i naukowych, upoważnione są wyłącznie drogerie (składy materiałów aptecznych detaliczne) mające prawo detalicznego handlu truciznami. Do detalicznej sprzedaży eteru etylowego i jego mieszanin dla celów leczniczych uprawnione są wyłącznie apteki. Drogerie mogą wymienione produkty sprzedawać detalicznie nie inaczej jak na podstawie zaświadczenia właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej (starosty powiatowego, starosty grodzkiego), apteki zaś jedynie na podstawie recepty lekarza, lekarza weterynarii lub lekarza - dentystry.

Nie obowiązuje natomiast na ziemiach zachodnich rozp. ministerialne z dnia 19. V. 1923 r. w przedmiocie sprzedaży węglanu barowego oraz wszelkich przetworów zawierających ten związek a przeznaczonych do tępienia szczurów (Dz. Ust. Nr 57, poz. 410).

Z mocą obowiązującą na obszarze całego Państwa wydane zostało rozporządzenie min. z dnia 16. XI. 1924 roku o wyrobie i sprzedaży środków przeznaczonych do trucia szczurów, myszy, owadów, pasożytów zwierzęcych itp. (Dz. Ust. poz. 955). Detaliczna sprzedaż tych środków dozwolona jest z reguły tylko aptekom i drogeriom, a na mocy osobnego zezwolenia Ministerstwa Op. Społ. (obecnie Ministerstwa Zdrowia) również osobom trudniącym się zawodowo tępieniem szkodników lub instytucjom, których działalność tego wymaga. Środki te winny być zaopatrzone w etykietę, na której mają być podane: a) nazwa preparatu, b) firma wytwórcza i jej adres, c) dokładny sposób użycia w brzmieniu zatwierdzonym przez Ministerstwo Opieki Społ. (obecnie Min. Zdrowia), d) numer rejestru. Środki zawierające składniki szkodliwe dla ludzi lub zwierząt domowych winny na opakowaniu posiadać wyraźny napis czarny na czerwonym tle: „Ostrożnie — trucizna” i rysunek trupiej głowy z dwoma skrzyżowanymi piszczelami.

Jeszcze jedno postanowienie odnoszące się do handlu truciznami znajdujemy w art. 47 polskiego prawa przemysłowego, który zakazuje skupiania i sprzedaży trucizn w wykonaniu przemysłu okręznego. Nawiasem dodajemy, że w tym punkcie ustawodawca polski był niekonsekwentny, dotykając materialnie dziedziny, która — jak zaznaczyliśmy na wstępie — jest wyłączona spod przepisów prawa przemysłowego.

Ustawa z dnia 15. 6. 1939 r. o publicznej służbie zdrowia (Dz. Ust. poz. 342), która stworzyła dla Ministra Op. Sp. podstawy prawne do regulowania w drodze rozporządzeń całokształtu spraw dotyczących wyrobu i obrotu środków leczniczych i zapobiegawczych oraz aptek i drogerii, również nie objęła handlu truciznami.

W tym stanie rzeczy w sprawie sprzedaży trucizn obowiązują w głównej mierze nadal dawne przepisy ustaw i rozporządzeń z okresu zaboru.

Na obszarze ziem zachodnich postanowienia o handlu truciznami znajdujemy w ordynacji przemysłowej z roku 1869 (ze zmianami). Ordynacja postanawia, że ustawy krajowe („Landesgesetze”) mogą ustanowić dla handlu truciznami przymus koncesyjny (§ 34 ust. 3). Uznano za na-

dal obowiązujące przepisy dawnej ustawy przemysłowej z roku 1845 odnoszące się do handlu truciznami. Ustawa ta obowiązuje w omawianym zakresie na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej do dnia dzisiejszego, w konsekwencji zaś rozciągnięta została na Ziemię Odzyskane (dekret z dnia 30. 3. 1945 r. o utworzeniu województwa gdańskiego, Dz. Ust. poz. 57 i z dnia 13. 11. 1945 r. o zarządzie Ziemi Odzyskanych Dz. Ust. poz. 225).

Ustawa z roku 1845 postanawia w § 49, że na sprzedaż trucizn wymagane jest zezwolenie władzy administracyjnej, obojętnie czy chodzi o sprzedaż wykonywaną jako odrębne przedsiębiorstwo handlu trucizn czy też w połączeniu z inną gałęzią handlu a więc np. w drogerii. W każdym razie chodzi tu o sprzedaż detaliczną a nie hurtową, która uznana jest jako handel wolny (obecnie podlegający zezwoleniu na podstawie znanych ogólnych przepisów o koncesjonowaniu handlu).

Władza koncesjonująca powinna przed udzieleniem zezwolenia przekonać się czy kandydat zasługuje na szczególne zaufanie, jakie przywiązane jest do handlu towarami tego rodzaju. W tym celu władza, o ile nie chodzi o aprobowanego aptekarza — nakłada na wnioskodawcę obowiązek przedłożenia świadectwa lekarza powiatowego, stwierdzającego, że wnioskodawca posiada wymagane wiadomości praktyczne co do rozpoznawania trucizn oraz ich związków, ich przyrządzania i co do sposobu obchodzenia się z nimi. Ze względu na odrębną u nas organizację służby zdrowia, świadectwa te wydaje inspektor farmacji urzędujący w urzędzie wojewódzkim.

Świadectwo takie, wydane po przeegzaminowaniu kandydata, służy władzy koncesjonującej jako dostateczny dowód szczególnego zaufania do kandydata w odniesieniu do handlu truciznami, chyba że władza w poszczególnych przypadkach ma do kandydata pewne zastrzeżenia specjalne, np. ze od daty wystawienia świadectwa upłynął już dłuższy okres czasu, w którym kandydat nie trudnił się sprzedażą trucizn; w takim przypadku władza koncesjonująca może zażądać od kandydata przedłożenia nowego świadectwa.

Co do właściwości władz należy stanąć na stanowisku, że koncesji udzielać powinny sposobem dekretującym władze administracyjne a mianowicie: w miastach w powiatu wydzielonych — zarząd miejski, w pozostałych zaś miejscowościach — starosta powiatowy.

Co to są trucizny? W tym względzie obowiązuje osobne „rozporządzenie policyjne” o handlu truciznami z dnia 22. 2. 1906 r. wydane przez ministrów: spraw wewnętrznych oraz handlu i przemysłu a ogłoszone w Dz. Urzęd. Min. Handlu i Przem. str. 115. Do rozporządzenia tego dołączony jest jako załącznik nr 1 wyczerpujący wykaz materiałów, ich związków i przyrządzeń, uważanych za trucizny, które sprzedawać wolno poza aptekami osobom posiadającym koncesję. Wykaz ten podajemy poniżej w dosłownym brzmieniu, po skreśleniu z niego tych materiałów oraz

ich związków i przyrządzeń, które zostały przepisami polskimi wyłączone ze sprzedaży detalicznej poza aptekami. Przetłumaczenia nazw trucizn oraz skreślenia z listy tych trucizn, które obecnie dopuszczone są do sprzedaży tylko w aptekach, dokonało, na moją prośbę, Zrzeszenie Drogistów RP. Oddział Okręgowy w Poznaniu, któremu za wyświadczoną usługę dziękuję.

Dział I.

Arsen, jego związki przyrządzenia (preparaty), farby arsenowe; kwas cjanowodorowy, cjanek potasu, inne sole kwasu cjanowodorowego oraz ich roztwory, za wyjątkiem błękitu berlińskiego (cjanu żelazowego) i żelazo-cjanku potasowego (żółtego); erythropleina, jej związki i preparaty; kwas fluorowodorowy; nikotyna, jej związki i przyrządzenia (preparaty); fosfor (także czerwony, jeżeli zawiera fosfor żółty) i z niego przyrządzone środki do zwalczania robactwa; związki rtęciowe, także farby oprócz kalometu i cynobru; kwas solny, zawierający arsen; kwas siarkowy, zawierający arsen; srophantyna, sole uranu, rozpuszczalne jako też farby uranowe.

Dział II.

Olejek gorzkich migdałów, zawierający kwas pruski; brom; kwas chromowy; elateryna, jej związki i przyrządzenia; erythrophleum gumiguta, jej związki i przyrządzenia; hydroksylamina, jej związki i przyrządzenia, olejek wiśniowo-laurowy; korzeniak czemiernika (helleborus) zielony; ekstrakt, nastój, korzeń; korzeniak czemiernika (helleborus) czarny; ekstrakt, nastój, korzeń; nitrobenzol; kwas szczawiowy; pentol; ekstrakt, sabadylowy, owoce S, tynktura S; zboże zaprawione strychniną.

Dział III.

Chlorek antymonowy; związki baru za wyjątkiem siarczanu baru; ocet ołowiowy; cukier ołowiowy; farby zawierające antymon, bar, ołów, chrom, gumigut kadmu, miedź, kwas pinrynowy, cynk i cynę, za wyjątkiem: siarczanu baru, tlenku chromu, miedzi, cynku, cyny i ich stopów jako farb metalicznych, siarczku kadmu, siarczku cyny, siarczku cynku, tłuików cyny i cynku; sole złota; jod i jego preparaty za wyjątkiem jodku żelazowego i siarczku jodu; kadmu i jego związki włącznie bromowe; ług potasowy, zawierający więcej niż 5% wagowo wodorotlenku potasu; potas; dwuchromian potasowy; kwaśny szczawian potasowy; chloran potasowy; wodorotlenek potasu; kwas karbolowy, również surowy jak rozpuszczony i rozrzedzony, zawierający więcej niż 3% kwasu karbolowego; kolokwinty, wyciąg, nastój; krezol i jego przyrządzenia (roztwory mydła krezolowego, lizol, lizosolweol oraz ich roztwory o stężeniu więcej niż 1%); związki miedzi; cebula morska, wyciąg, nastój, wino; sól; dwuchromian sodu; kamień mydlany (wodorotlenek sodu); ług potasowy o stężeniu ponad 5%; parafenylendiamina, jej sole, roztwory i przyrządzenia; kwas azotowy, włącznie dymiący; kwas

solny, wolny od arsenu, również rozcieńczony o stężeniu większym niż 15% (kwasu bezwodnego); kwas siarkowy, wolny od arsenu, również rozcieńczony o stężeniu nie mniejszym niż 15%; sole srebra za wyjątkiem chlorku srebra; sole cyny za wyjątkiem węglanu cynku; sole cyny.

Poza listą trucizn zawiera wymienione rozpo-

ządzenie z roku 1906 szczegółowe przepisy o przechowywaniu i wydawaniu trucizn oraz wzory: księgi trucizn, zezwoleń na nabycie trucizn i zaświadczeń odbioru trucizn. Przepisy te, obowiązujące dotąd bez istotnych zmian, omówimy w następnym artykule.

W. G.

Komunikaty i różne wiadomości

Bednarka z dostaw UNRRA.

Centrala Żelaza i Stali posiada na składzie w Gdańsku zapas bednarki w ilości około 200 ton, pochodzącej z dostaw UNRRA o wymiarze 117 × 2,9 w paskach o długości 2 metry.

Ewentualne zamówienia kierować za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr 31.

Węgiel aktywowany — źródło nabycia.

Fabryka węgla aktywnego „CARBON” w Raciborzu, ul. Stalowa nr 10 produkuje różnego typu węgiel aktywny odbarwiający, oczyszczający i medycynalny. Ma on duże zastosowanie, a jednym z najważniejszych celów, jakim może służyć, jest użycie go do oczyszczania wody do picia, wód ściekowych, do oczyszczania wina, spirytusu, do oczyszczania soków owocowych, oczyszczania i odbarwiania tłuszczów technicznych i jadalnych, do oczyszczania wody w akwariach, do bielenia kwasu mlekowego, do fabrykacji chininy i kofeiny, do odbarwienia przypraw do zup, do odbarwiania gliceryny, parafiny, olejów itp.

Produkt ten dostarczany będzie w workach papierowych potrójnie klejonych o pojemności około 40 kg węgla, licząc za opakowanie koszt własny.

Sprzedaż tego produktu odbywa się wyłącznie za pośrednictwem Biura Sprzedaży Produktów Węglipochodnych Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego w Zabrzu, ul. Zamkowa 1 (Biskupice) dokąd należy się zwracać bezpośrednio o cenę i warunki dostawy i tam też kierować zamówienia.

Handel zagraniczny

ITALIA

Bozzo Armando Genova - Nervi, Artykuły różne.

BELGIA

Jean Janssens 15, Venusstraat Anvers, Artykuły różne.

Powyższe firmy interesują się objęciem przedstawicielstwa polskich firm i fabryk.

Wykaz firm angielskich pragnących wejść w kontakty handlowe z instytucjami i firmami polskimi.

Lewis & Tylor Ltd. — Pasy transmisyjne. Węże przeciwpożarowe.

Avalon Leatherboard Co Ltd. — Płyty skórzane, wytwarzane z odpadków skóry, do fabrykacji obuwia.

Concordia Ltd. — Lampy górnicze. Pochodnie. Transformatory. Precyzyjne kontakty metalowe. Metale do lutowania.

Avimo Ltd. — Instrumenty optyczne, mechaniczne, elektryczne. Wyposażenie aeronautyczne.

Caperns Ltd. — Nasiona i żywność dla ptaków.

Santon Ltd. — Elektryczne grzejniki do wody. Wyłączniki obracalne.

John Kerr. — Gaśnice. Automatyczne urządzenia dla zapobiegania pożarom.

New Insulation Co Ltd. — „Permali” — łupane, impregnowane drzewo, używane dla celów izolacyjnych w przewodach wysokiego napięcia.

Chas. Bayer & Co Ltd. — Gorsety damskie.

Thos. Swan & Co Ltd. — „Wetifix” — patentowany olej używany przy budowie dróg dla wzmożenia adhezji.

E. E. C. C. — Motory Diesla dla elektrowni.

Dendix Brushes Ltd. — Szczotki dla wszystkich celów szczególnie dla celów przemysłowych.

John Lysaght Ltd. — Płyty stalowe. Narzędzia rolnicze.

Evans, Adlard & Co Ltd. — Papiery do filtrowania.

Strachan & Henshaw. — Transportery, wagniki wywrotne.

Gomet Ltd. — Hulajnogi, zamki, palniki naf-towe.

Informacjami służy:

Glovers Advertising, Mark Lane, Bristol 1 Anglia.

P. T. Prenumeratorów

prosimy o wpłacenie zaległości oraz bieżącej prenumeraty na nasze Konto w P. K. O. — Poznań V-4085

Prenumerata wynosi kwartalnie 300,— zł.

**Wyroby
RUBIN**

ZNAK OCHR.

PASTY DO OBUWIA - ZAPRAWY DO PODŁÓG
PŁYN DO CZYSZCZENIA METALI poleca

Fabryka Chem. M. KRZYMAŃSKI
Poznań, ulica Koronkarska 8 - telefon 33-57

KUPUJEMY wszelkie woski i parafinę

Opakowania i kartony dla przemysłu
spożywczego, cukierniczego
i chemicznego wykonuje

Wytwórnia Opak. Pap. i Tektur.
właśc.: J. POMIN
Poznań, ul. Mylna 24
Telefon 94-11 Telefon 94-11

WEŁNA
Prestad Białecki

Najkorzystniejsze miejsce zbytu i wymiany
Włóczka w różnych kolorach
stałe na składzie

Poznań, Roosevelta 19 - Telefon 52-705
Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 55 - Tel. 33-13
Biura czynne od 8 - 15-tej, w sobotę od 8 - 13-tej

*Niedosięgniętej
jakości!*

WYPPIO
GOLENIA
HENRYK Z
POZNAŃ ZAK.

PRZEKONAJ się,
jak najwcześniej!

Wykładowca

księgowości rolniczej z teoretycznym
wykształceniem i doświadczeniem prak-
tycznym potrzebny do ośrodka szkole-
niowego P. N. Z. w Baborówku.

Mieszkanie, światło, opał - zapewnione.
Warunki do omówienia.

Zgłoszenia pisemne przyjmuje Dyrekcja Za-
kładów Doświadczalno-Szkoleniowych
PNZ Poznań, ul. Paderewskiego 10.

Do celów
kosmetycznych

flakony perfumeryjne
słoiki na kremy oraz
opakowania blaszane
i bakelitowe

dostarcza

W. Czarnecki
Kraków, ul. św. Agnieszki 1
Telefon 551-51

Ostatnio importowane

Opony i dętki
fabr. Good Year
o wymiarach: 450-500-550-600 x 16
525/550 x 17

dostarcza korzystnie ze składnicy
dopóty zapas starczy

Henryk Derda i Ska
Przybory i części samochodowe
Poznań, Dąbrowskiego 34, tel. 35-37

MEBLE BIUROWE
oraz kompletne pokoje i oddzielne sztuki
poleca okazjnie

Magazyn Mebli ST. JANIAK
Poznań, Rybaki 6, w podwórzu - Tel. 49-56

MASZYNY — ARTYKUŁY BIUROWE

WARSZTAT NAPRAWY

Wacław Rohowski i S-ka

Poznań, ul. Mielżyńskiego 19.
Tel. 43-25

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem

Konc. Przedsiębiorstwo-Ekspedycyjno-Przewozowe

„TABOR“ B. Mielcuszny
i J. Zakrzewicz

Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego nr 19
Telefon nr 22-92

załatwia wszelkie transporty samochodami

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Go-
spodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Artykuły biurowe

papier światłoczuły i kalkę szkicową
poleca

A. KOZAK, Ratajczaka 36, tel. 98-98

MASZYNY BIUROWE

Bilansówki oraz kasy rejestracyjne

Kupno — Sprzedaż — Przeróbki

Centrala Maszyn i Przyborów Biurowych
Cz. Filipiak, Poznań, św. Marcin 32, tel. 88-19

„Perfecta”

KSIĘGOWOŚĆ PRZEBITKOWA
na Międzynarodowych Targach Poznańskich

24 kwietnia — 9 maja 1948 r.

wystawia we własnym pawilonie

bogaty asortyment swoich wydawnictw
i artykułów pomocniczych oraz urządza
pokazy stosowania ich w praktyce

Centrala: Poznań - ul. 27 Grudnia 19 Tel. 26-80

Cena ogłoszeń za 1 mm na stronie 4-lamowej zł 25,—.

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel. 518-62, 23-65, 23-68.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja
Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Rataj-
czaka 7, Tel. 30-80 i 91-58
i oddziały Kraków, Rynek Główny 46 —
Tel. 503-66
Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16, Tel. 17-66
Toruń — ul. Małe Garbary 2
Katowice — Warszawska 23, skr. pocz.:
790. — Tel. 344-08.

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
45-00.

Konto P. K. O. — V-4085.
Cena numeru 30,— zł, prenumerata
kwartalna 300,— zł.